

Κριτική

ΤΟΥ ΒΑΓΓΕΛΗ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Η αθωότητα της Εύας

Η **ηρωίδα** της **Βασιλικής Ηλιοπούλου** επιστρέφει ως ενήλικη στο **δυσοίωνα** τοπίο της **γενέτειράς της**

Τον πρωταγωνιστικό ρόλο στο αμέσως προηγούμενο βιβλίο της **Βασιλικής Ηλιοπούλου**, τη συλλογή διηγημάτων *Το τέρας στο μετρό* (2017), αναλαμβάνουν διάφορα τέρατα της καθημερινής ζωής: μορφές που κατευθύνουν τα βήματά τους σε σκοτεινά σημεία της ύπαρξης ενόσω παλεύουν με τα φαντάσματα του βίου τους. Με το ανά χείρας μυθιστόρημά της, *Το αθώο*, η συγγραφέας δεν πηγαίνει, παρά τον τίτλο, στους αντίποδες της προγενέστερης θεματικής, αλλά σε έναν συνεκδοχικό της τόνο. Η αναπάντεχη αθωότητα είναι πιθανόν να βυθιστεί με τη σειρά της σε σκοτάδια, σχηματίζοντας εν τέλει, μολονότι πάντοτε ξεχωριστή, ένα αδιαίρετο μέτωπο μαζί τους.

Η Εύα, η κεντρική ηρωίδα, έχει (από την πρώτη μέχρι και την τελευταία στιγμή της δράσης) το τεκμήριο της αθωότητας υπέρ της: γεννημένη σε ένα νησί του Αιγαίου (κάπου, υποθέτω, μεταξύ Κρήτης, Δωδεκανήσων και Κυκλάδων), μπαίνει από μικρή σε ορφανοτροφείο, για να επιστρέψει ενήλικη (και υποβλητικά άμαθη) στο νησί, όπου και θα θάψει τον σύζυγό της – πολύ μεγαλύτερο από την ίδια, λογιστή του ορφανοτροφείου και δυσάρεστα θρησκευόμενο. Η αθωότητα της Εύας βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με τον εγκλεισμό στο ορφανοτροφείο και με τον αρτηριοσκληρωτικό σύζυγο, που σπεύδει προτού πεθάνει να σκανδαλιστεί με την αποκάλυψη του ερωτισμού της.

Σε πλήρη αντίθεση, ωστόσο, βρίσκεται το πρόσωπο της Εύας και κατά τη διάρκεια της ενήλικης επιστροφής της είτε με τον ανθρώπινο είτε με τον φυσικό περίγυρο του νησιού. Οι άνθρωποι την υποβλέπουν, προτιμούν να απομακρυνθεί από τον τόπο γιατί ψάχνει τι έχει συμβεί με τον θάνατο της αδελφής της και προσπαθούν να εκμεταλλευτούν την κληρονομιά της προκειμένου να εξυψηρετήσουν τα τουριστικά τους συμφέροντα. Η αθωότητα απειλείται πλέον με αποκλεισμό ενόσω αρχίζει σταδιακά να ξεδιπλώνεται όλο το αντίπαλο, αλλά και όμορο δέος της: περίεργα πεθαμένη και νοητικά πάσχουσα αδελφή με τη μάνα να έχει αυτοκτονήσει μετά τον χαμό της, παιδιά τα οποία εξαφανίζονται ανεξήγητα (κι όταν ζούσε η αδελφή και τώρα), μια χαρτορίχτρα που αν δεν επιτείνει, πάντως δεν μειώνει τη σύγχυση, καθώς κι ένας δυσοίωνος νάνος από τα παλιά. Δυσοίωνα υποδέχεται την Εύα και η φύση: νεκρά ζώα και ξεβρασμένα πουλιά, ανησυχαστική βλάστηση και θάλασσα.

Η αθωότητα θα αναπαράβει εδώ μόνο τη λατρεία της Εύας όταν αναπνέει μέσα στον οργανισμό της φύσης. Η ανακάλυψη, όμως, του υπεύθυνου για τον αφανισμό της αδελφής θα φέρει έναν καινούργιο εγκλεισμό – μια νέα παγίδευση στην οικογενειακή επικράτεια του συζύγου.

Με μια άρτια τεχνική, βασισμένη στη συνεχή αλληλοδιέσδυση παρελθόντος και παρόντος, που συγχωνεύονται σε ένα είδος ονειρικής αφήγησης, συν κάποια ιχνοστοιχεία μαγικού ρεαλισμού αντλημένα από τις δυσοίωνα προμηνύματα που είδαμε, με κάθε άλλο παρά αγοραίο αστυνομικό σασπένς, όπως και με γλώσσα υποδειγματικής λιτότητας και πυκνότητας (τα γεωργιανά και το τοπικό ιδίωμα – πολλά δε μάλλον όταν στην περίπτωσή του απουσιάζει ο γεωγραφικός προσδιορισμός – παραμένουν δραματουργικά αδικαιολόγητα), η Ηλιοπούλου δείχνει συναρπαστικά πως η αθωότητα, ιδίως όταν την αντιστρατεύεται το σύμπαν, μπορεί να προκαλέσει όσο σπαραγμό προκαλούν και οι δαίμονες που μας βασανίζουν κρυφά.

Η Βασιλική Ηλιοπούλου δείχνει συναρπαστικά πως η αθωότητα μπορεί να προκαλέσει όσο σπαραγμό προκαλούν και οι δαίμονες που μας βασανίζουν κρυφά

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ
Το αθώο
Εκδόσεις Πόλις,
2023, σελ. 376,
τιμή 17,70 ευρώ

ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Πλεκτάνες στις ΗΠΑ

Ο **Μάθιου Κουίρκ** στήνει ένα **νουάρ** γύρω από τα **κέντρα εξουσίας** που **ορέγονται τον Λευκό Οίκο**

Οι αμερικανοί συγγραφείς δεν έχουν ενδοιασμούς να γράψουν μυθιστορήματα σχετικά με το πολίτευμα της χώρας τους και τα παρασκήνια της δράσης των υποψηφίων πολιτικών, βουλευτών, γεροισιαστών, ακόμα και προέδρων. Έτσι μαθαίνουμε πως μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας γίνονται πράγματα που μπορούν να κλονίσουν την πίστη των πολιτών των ΗΠΑ προς τους θεσμούς και το ίδιο το πολίτευμα. Ο **Μάθιου Κουίρκ**, ο οποίος σπούδασε Ιστορία και Λογοτεχνία στο Χάρβαρντ, είναι δημοσιογράφος των «New York Times» έχοντας εργαστεί επίσης στο περιοδικό «The Atlantic» όπου έγραψε άρθρα-ρεπορτάζ για θέματα όπως το λαθρεμπόριο οπίου, τις διεθνείς συμμορίες και άλλα. Το *Νυχτερινός πράκτορας*, το πρώτο του βιβλίο που μεταφράστηκε στα ελληνικά, διασκευάστηκε σε σειρά για λογαριασμό του Netflix.

Το πολιτικό θρίλερ *Η ώρα του εκτελεστή* (εκδ. Μεταίχμιο) αναφέρεται στις μυστικές υπηρεσίες που συνδέονται με μέλη της αμερικανικής κυβέρνησης και της Γερουσίας. Σε αυτό πρωταγωνιστεί ο Νικ Εϊβρο-ουζ, πράκτορας των μυστικών υπηρεσιών, ο οποίος αναλάμβανε την προστασία ισχυρών προσώπων της χώρας του. Στα καθήκοντά του ήταν να ελέγχει τα συστήματα ασφαλείας στα σπίτια ανώτατων στελεχών της κυβέρνησης. Τώρα όμως βρίσκεται σε δύσκολη θέση, καθώς του έχουν στήσει παγίδα. Εχοντας ως αποστολή την αξιολόγηση της ασφάλειας του οπιτιού του πρώην αρχηγού της CIA στην Ουάσιγκτον, του Μάλκολμ Γουάιντενερ – μιλάει για λίγο μαζί του –, τον βλέπει δολοφονημένο: το έγκλημα έγινε με το δικό του μαχαίρι. Ο δολοφόνος, ο Γκρέι, πρέπει να σκοτώσει και τον Νικ ώστε να ολοκληρωθεί η σκηνοθετημένη ιστορία, αυτός όμως διαφεύγει.

Ανίκανος να καταλάβει ποιοι είναι πίσω από τη δολοφονία, σκέφτεται να πάει στην αστυνομία να κάνει καταγγελία. Την εντολή για τη δολοφονία την έχει δώσει ο γεροισιαστής Σαμ ΜακΝτόντο, ένας από τους τρεις υποψηφίους για το χρίσμα του υποψηφίου προέδρου των ΗΠΑ. Γύρω του κινούνται μερικοί έμπιστοί του άνθρωποι, άνδρες και γυναίκες, σημαντικότερος είναι ο Ντέιβιντ, ο οποίος τον αγαπάει και τον προστατεύει, για τη δική του όμως επιβίωση. Η συνέχεια αφορά την αγωνιώδη προσπάθεια του Νικ να αποδείξει την αθωότητά του και ταυτόχρονα να σώσει τη ζωή του από εκείνους που τον καταδιώκουν. Θα τα καταφέρει; Δίπλα του έχει μια υπάλληλο, την Ντίλια, η οποία του συμπαραστέκεται.

Ο Μάθιου Κουίρκ επιχειρεί να μιλήσει για τις συνωμοσίες που πλέκονται στην Ουάσιγκτον με σκοπό την κατάληψη της εξουσίας. Από την αρχή κιόλας, σημειώνει πως πριν ρίξει ένας πολίτης την ψήφο του για «τον ηγέτη του ελεύθερου κόσμου», οι υποψήφιοι πρέπει να κερδίσουν τον διαγωνισμό για «την εύνοια του κομματικού μηχανισμού». Στο μυθιστόρημά του διαβάζουμε πως στις μυστικές συζητήσεις σε κλειστό χώρο λαμβάνονται αποφάσεις υπέρ ενός υποψηφίου, του ευνοούμενου, γύρω από τον οποίο συγκεντρώνονται χρήμα και υποστήριξη. Τα χρήματα των χορηγών ήταν φανερά στη μυστική συγκέντρωση αφού εκεί οι εμπλεκόμενοι μπορούσαν να μιλήσουν για όσα θα έδιναν και για όσα περίμεναν, ένα «ξεκάθαρο δούλι και λαβείν». «Αυτή», καταλήγει ο συγγραφέας, «ήταν η αμερικανική δημοκρατία στα καλύτερά της: καμιά απολύτως σχέση με την πραγματική δημοκρατία». Πολιτικό θρίλερ, λοιπόν, *Η ώρα του εκτελεστή* δίνει στον αναγνώστη αρκετές πληροφορίες για τη δράση προσώπων και μηχανισμών που αναμειγνύονται στις αμερικανικές εκλογές.

Ο Μάθιου Κουίρκ επιχειρεί να μιλήσει για τις συνωμοσίες που πλέκονται στην Ουάσιγκτον με σκοπό την κατάληψη της εξουσίας

MATTHEW QUIRK
Η ώρα του εκτελεστή
Μετάφραση Ειρήνη Παϊδούση,
Εκδόσεις Μεταίχμιο,
2023, σελ. 368,
τιμή 17,70 ευρώ